
[2009-11-RE](#)

CAUSA 2009-11-RE

Número de registre 194-2009. Recurs d'empara

AUTE DEL 12 D'OCTUBRE DEL 2009

BOPA núm. 78, del 21 d'octubre del 2009

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 de maig del 2009, per la representació processal del Sr. Adolf Vilanova Armisén, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 26 de març del 2009, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs d'empara, que dicti una sentència que declari la vulneració del dret fonamental esmentat i que retrotregui les actuacions fins al moment anterior al pronunciament de l'aute esmentat del Tribunal Superior de Justícia;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 14 de juliol del 2009;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 14 de juliol del 2006, el Tribunal de Batlles va dictar una sentència mitjançant la qual estimava la demanda formulada pels Srs. Gregori Gutierrez Le Saux i Anne Elise Verret contra el Sr. Adolf Vilanova Armisén i condemnava aquest darrer a complir el contracte de promesa irrevocable de compravenda i, per tant, a lliurar als agents, quan l'obra estès acabada, l'apartament objecte del litigi.

Segon

En el marc de l'execució d'aquesta sentència, els agents van demanar que s'obligués al Sr. Adolf Vilanova Armisén a vendre'ls una plaça d'aparcament i un traster al mateix preu que es van vendre les altres unitats l'any 2003, a escripturar-ho tot conjuntament, a lliurar l'apartament en qüestió amb la cuina acabada, segons la distribució i els mobles que figuraven en el plànol i la memòria que acompanyava el contracte de compravenda i a retirar el revestiment de fusta del sostre que en aquell moment existia.

El 28 de març del 2008, mitjançant providència d'execució, la Batllia va acordar no donar lloc a aquesta petició, tanmateix, va considerar que calia requerir al Sr. Adolf Vilanova Armisén per tal de vendre'ls la plaça d'aparcament i el traster. No obstant això, va requerir al defenent de lliurar als demandants, en un termini de 15 dies, l'apartament esmentat amb la cuina acabada, segons la distribució i els mobles que figuraven en el plànol i la memòria que acompanyava el contracte de compravenda i sense el revestiment de fusta del sostre que en aquell moment existia.

El Sr. Adolf Vilanova Armisén va plantejar un incident d'execució, perquè va considerar que no havia de lliurar l'apartament amb la cuina tal com la demanaven els agents, ja que no havien aportat el plànol i la memòria esmentats, tot i mostrar-se disposat a lliurar l'apartament objecte del litigi.

El 10 de juny del 2008, la Batllia va reformar la seva providència anterior i va acordar que el Sr. Adolf Vilanova Armisén havia de complir amb el contracte signat entre les parts litigants i lliurar l'apartament en qüestió, quan l'obra estès acabada.

Tercer

La representació processal dels Srs. Gregori Gutierrez Le Saux i Anne Elise Verret van presentar un recurs d'apel·lació en què reiteraven que l'apartament s'havia de lliurar amb la cuina acabada segons la distribució prevista i amb els elements mobiliaris que figuraven en el plànol i la memòria annexats al contracte i sense el revestiment de fusta del sostre.

Quart

El 26 de març del 2009, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va considerar que "el compliment del contracte signat entre les parts comporta el lliurament de l'objecte de la compravenda amb les característiques que s'assenyalaven al plànol i a la memòria que per decisió de les parts es va incorporar al mateix, formant un tot indestruïble, sense que pel fet que aquests documents no s'aportessin amb la demanda es pugui entendre que s'estan introduint qüestions noves en el moment de l'execució, ja que l'objecte del litigi era la pretensió de l'agent de que es complís el contracte que vinculava a les parts", per tant, va estimar parcialment el recurs d'apel·lació, va declarar que el venedor no havia de retirar les fustes del sostre i va decidir requerir el Sr. Adolf Vilanova Armisén perquè, en el termini de 15 dies, complís el contracte signat amb els agents, amb la cuina acabada segons la distribució i amb els elements citats en el fonament de dret d'aquesta resolució o amb la provisió de diners suficients per fer-ho.

Cinquè

La representació processal del Sr. Adolf Vilanova Armisén va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com estima, de manera substancial, que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció, ja que les qüestions relatives a la cuina de l'apartament en litigi només van ser objecte de discussió a partir del moment en què la part adversa va demanar l'execució de la sentència, per tant, aquesta qüestió no va ser objecte de debat durant la tramitació del litigi.

Sisè

El 30 d'abril del 2009, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant un aute que respon a tots els greuges del promotor de l'incident, considera que se'l va condemnar a complir el contracte signat entre les parts, sense que es pogués admetre que això volia dir complir-lo en unes condicions diferents de les pactades i, per consegüent, va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

Setè

El 20 de maig del 2009, la representació processal del Sr. Adolf Vilanova Armisen va presentar un recurs d'empara en què, en primer lloc, desgrana de manera detallada les diferents fases, pretensions de les parts i resolucions del procediment a quo.

De manera substancial, considera que les qüestions relatives a la cuina de l'apartament objecte del litigi només van ser plantejades a partir del moment que la part agent va formular la demanda d'execució. D'aquesta circumstància se'n deriva que el Sr. Adolf Vilanova Armisen no va poder formular cap al·legació i tampoc va poder proposar cap prova al respecte, és a dir, que no va poder acreditar la veracitat de les seves afirmacions efectuades en període d'execució. Per aquests motius, manifesta que s'ha vulnerat el dret a un procés degut i el dret a la defensa.

Segons el parer d'aquesta part, la incongruència extra petita del Tribunal Superior de Justícia esmentada, conté una privació o una disminució de l'exercici real dels drets d'al·legació i de defensa, cosa que, d'acord amb la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional, suposa la vulneració del dret constitucional a la jurisdicció, en els vessants del dret a un procés degut i del dret a la defensa del recurrent.

Si la part adversa pretenia que el contracte es complís amb unes determinades condicions i característiques hagués hagut de demanar-ho de forma concreta en el tràmit de demanda i, cas que no poguessin fer-ho per tal com no havien visitat l'apartament, haguessin hagut de formular una nova demanda, exposar les seves pretensions i donar la possibilitat a la part demandada d'explicar i de defensar-se amb totes les garanties processals.

Pel que fa a l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, aquesta part considera que no rebut, en cap mesura, les consideracions anteriors i manifesta que s'introdueix una qüestió nova, ja que hi ha una modificació de la pretensió formulada inicialment per la part agent. Segons el parer d'aquesta part, "un compliment íntegre" del contracte i que es lliuri el seu "objecte amb les característiques pactades i concretades en els documents que figuraven com a annexos al mateix" és un major grau de concreció que comporta la introducció d'una pretensió aliena i, per tant, nova. En aquest sentit, la part recurrent reproduïx la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia sobre aquest punt i conclou que la funció del procediment d'execució no és altra que la de donar compliment en sentit estricte al pronunciament de la sentència que posa fi al litigi, per consegüent, la resolució objecte del recurs d'empara no s'ajusta a les finalitats pròpies del període d'execució.

Seguidament, el recurrent destaca que els canvis efectuats a la cuina entraven dins de les facultats que es va reservar el venedor (pacte quart del contracte) i que les modificacions existents no han respost a cap extravagància, sinó que es deuen a un seguit de fets i circumstàncies que, necessàriament, han de poder ser objecte de discussió i, sobretot, de prova.

També destaca, que ha posat tots els mitjans al seu abast per tal de procedir al compliment voluntari

del lliurament de l'apartament, i, el fet que no s'hagi pogut procedir a aquest lliurament és únicament imputable a l'altra part. Seguidament, discrepa de la condemna en costes imposada per l'aute del 26 de març del 2009, ja que pel fet que es va denegar la petició de retirar el revestiment de fusta del sostre de la cuina no es pot pretendre que la demanda d'execució hagi estat estimada de forma substancial.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit, amb efectes suspensius, aquest recurs d'empara, que dicti una sentència que declari la vulneració dels drets fonamentals esmentats, que retrotregui les actuacions fins al moment anterior al pronunciament de l'aute del 26 de març del 2009 del Tribunal Superior de Justícia i que insti aquesta Sala per tal que dicti una resolució que reperi la incongruència extra petita, restitueixi al recurrent el dret fonamental a la jurisdicció vulnerat, confirmi l'aute del 10 de juny del 2008 de la Batllia i imposi a la part adversa la totalitat de les costes processals en la instància d'apel·lació.

Vuitè

El 14 de juliol del 2009, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què considera que de la lectura de la resolució objecte de recurs se'n deriva que aquesta està fonamentada en Dret i que no és arbitrària. Efectivament, el Tribunal Superior de Justícia va resoldre sobre el compliment del contracte, és a dir, sobre l'apartament en litigi, però també sobre la naturalesa dels seus acabaments. La part adversa va tenir totes les possibilitats de presentar les seves al·legacions en relació amb les condicions d'execució d'aquest contracte.

El Ministeri Fiscal estima que no s'han limitat els drets a la defensa i a la jurisdicció del recurrent i que la resolució objecte de recurs dóna resposta a cada una de les seves al·legacions de manera motivada i fonamentada en l'ordenament jurídic andorrà.

Afegeix, que s'evidencia una desconexió entre el contingut que processalment ha de tenir el recurs d'empara i la naturalesa dels arguments, de legalitat ordinària, invocats pel recurrent. Convé recordar que el Tribunal Constitucional no és competent per indicar als tribunals ordinaris la valoració de les proves o quin hauria de ser el sentit de la seva decisió.

Per consegüent, el Ministeri Fiscal demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Fonament jurídic únic

Segons la doctrina constant del Tribunal Constitucional, quan existeix una sentència pronunciada a través d'un procediment correcte i en el qual s'han observat totes les garanties processals, la vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, per poder ser apreciada, requereix que la sentència sigui arbitrària, és a dir, com també ha assenyalat el Tribunal, mancada de la fonamentació deguda.

Si analitzem les dues resolucions objecte d'aquest recurs d'empara, l'aute del 30 d'abril del 2009 no pot ser tatxat de contenir una fonamentació arbitrària. Aquest aute contesta cada una de les al·legacions de l'escrit d'incident de nul·litat d'actuacions, i el fet que el Tribunal Superior de Justícia no estimés aquestes al·legacions no implica, de cap manera, que la decisió no estès degudament fonamentada. No s'hi pot apreciar cap arbitrietat.

Pel que fa a l'aute del 26 de març del 2009, és clau la consideració d'acord amb la qual "el compliment del contracte signat entre les parts comporta el lliurament de l'objecte de la

compravenda amb les característiques que s'assenyalen al plànol i a la memòria que per decisió de les parts es va incorporar al mateix, formant un tot indestruïble, sense que pel fet que aquests documents no s'aportessin amb la demanda es pugui entendre que s'estan introduint qüestions noves en el moment de l'execució, ja que l'objecte del litigi era la pretensió de l'agent de que es complís el contracte que vinculava a les parts". L'al·legació del recurrent segons la qual l'execució del contracte esmentat no implica allò que resulta dels plànols i de la memòria, i que va fonamentar l'apel·lació, i ara fonamenta aquest recurs d'empara, perquè, segons el seu parer, suposa una ampliació del petitum de la demanda en la fase d'execució, és contrària al principi de la bona fe, principi fonamental en l'ordenament andorrà i això en dues dimensions diferents.

D'una banda, la bona fe contractual que serveix de fonament a les sentències objecte de recurs i que és tradicional en la jurisprudència andorrana des de la fase preconstitucional. Per exemple, la sentència del 15 de febrer de 1955 assenyala que "en els contractes i en les convencions s'ha d'atendre més bé a la veritat de la cosa i a la voluntat dels contractants, que a les paraules i a l'escriptura" i es cita a aquests efectes el Codi 4,22,1 i el Digest 50,16,219. I, en aquest mateix sentit, es pot citar la sentència del 30 de març de 1966. Si el contracte formava un tot amb els plànols i la memòria, que aquests s'aportessin o no en el moment de la presentació de la demanda no pot ser un obstacle per tal que es tinguin en compte en el moment d'interpretar el contracte.

Això ens du a una segona consideració sobre la bona fe processal, que també és una exigència constant de la pràctica de la jurisprudència andorrana. Així, la sentència del 19 de gener de 1953, relativa a un cas molt similar a aquest, assenyala que titllar d'incongruent una sentència, perquè va concedir més que allò que es deia sol·licitar en un principi, és oblidar la unitat econòmica del contracte, afegint que les subtileses jurídiques (apices iuris non sunt iura) no s'atenen al principi de la bona fe.

Per consegüent, cap dels autes objecte de recurs poden ser qualificats d'arbitraris.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2009-11-RE, interposat per la representació processal del Sr. Adolf Vilanova Armisen, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 26 de març i del 30 d'abril del 2009, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 d'octubre del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat